27/04/2019

Explicație duhovnicească: Sfânta și Marea Sâmbătă

În Sfânta și Marea Sâmbătă prăznuim îngroparea dumnezeiască și trupească a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și pogorârea la iad, prin care neamul nostru fiind chemat din stricăciune, a fost mutat spre viață veșnică.

Prezentând semnificațiile acestei zile din Săptămâna Patimilor, sinaxarul rezumă conținutul Prohodului Domnului și al cântărilor rânduite pentru Vecernia aceleiași zile, săvârșită sâmbătă dimineața împreună cu Liturghia Sfântului Vasile cel Mare.

Cele patruzeci de zile ale Postului Mare întrec pe celelalte zile, iar mai mare decât acestea este săptămâna cea mare. Mai mare decât săptămâna mare este această Sfântă și Mare Sâmbătă.

Se numește săptămâna mare nu pentru că zilele ei ar fi mai mari sau ar avea mai multe ceasuri, ci pentru că în ea s-au săvârșit și mai cu seamă azi, minunile mari și mai presus de fire și faptele neobișnuite ale Mântuitorului nostru.

După cum la întâia facere a lumii, Dumnezeu, săvârșind toate lucrurile, și în urmă în ziua a șasea a creat pe om, făptura cea mai de seamă, iar în ziua a șaptea S-a odihnit de toate lucrurile Lui și a sfințit ziua, numind-o Sâmbătă, care se tâlcuiește odihnă, tot așa și la facerea lumii celei spirituale, săvârșind toate în chipul cel mai bun, în ziua a șasea a creat din nou pe omul și înnoindu-l iarăși prin Crucea cea de viață purtătoare S-a odihnit încă o dată cu o odihnă desăvârșită, de toate lucrurile Lui, dormind un somn dătător de viață și mântuitor.

Cuvântul lui Dumnezeu a stat cu trupul în mormânt, iar cu sufletul Lui curat și dumnezeiesc Se pogoară și în iad. Sufletul a fost despărțit prin moarte de trup și l-a dat în mâinile Tatălui. Tot Tatălui i-a dat și propriul Său sânge, fără să-I fie cerut; iar sângele Lui a fost preț de răscumpărare pentru noi.

Sufletul Domnului n-a fost ținut în iad ca sufletele celorlalți sfinți. Cum putea, oare, să fie ținut odată ce n-avea asupra Lui, ca ceilalți drepți, nimic din blestemul strămoșesc? Dar nici dușmanul nostru, diavolul, n-a luat sângele prin care am fost răscumpărați, cu toate că noi eram în stăpânirea lui.

Cum putea, oare, să ia sângele lui din altă parte decât de la Dumnezeu? Dar, oare, tâlharul de diavol putea să-l ia chiar pe Dumnezeu? Domnul nostru Iisus Hristos a locuit trupește în mormânt și cu Dumnezeirea, care era strâns unită cu trupul. A fost împreună cu tâlharul în rai, a fost și în iad, după cum s-a spus, împreună cu sufletul Lui îndumnezeit.

Într-un chip mai presus de fire ca Dumnezeu necuprins era cu Tatăl, împărățind împreună cu Duhul. Era pretutindeni. Dumnezeirea n-a suferit nimic în mormânt, după cum n-a suferit nimic pe Cruce. Trupul Domnului a suferit și stricăciune, adică despărțirea sufletului de trup, dar nicidecum stricăciune în înțelesul unei putreziri a trupului și o nimicire desăvârșită a mădularelor.

Iosif coborând de pe Cruce sfântul trup al Domnului l-a înmormântat într-un mormânt nou, punând o piatră foarte mare la intrarea mormântului. Într-adevăr, iudeii s-au dus Vineri la Pilat și i-au spus: „Ne-am adus aminte că înșelătorul Acela a spus pe când trăia, că după trei zile Se va scula.

Ni se pare că este bine ca prin puterea ta să poruncești să se întărească mormântul cu ostași”. Dacă este un înșelător, pentru ce, iudeilor, I-ați ascultat cu râvnă

cuvintele Lui pe când trăia?

Dar când a spus Hristos: Mă voi scula?. Poate că iudeii au scos asta din pilda cu Iona. Negreșit ei sunt fără de judecată când cer să fie întărit mormântul ca să nu se fure cumva trupul. O, cât sunt de lipsiți de judecată! Nu știau că ceea ce făceau în sprijinul lor o făceau împotriva lor!

Pilat le-a îngăduit, iar ei, împreună cu o ceată de ostași, au întărit mormântul și l-au și pecetluit. Și s-a făcut asta pentru a nu se pune la îndoială Învierea Domnului, o dată ce era străină și paza și pecetea. Dar deodată iadul se cutremură, când simte puterea Domnului, dând după puțină vreme afară, din pricina înghițirii nedrepte a lui Hristos, piatra cea tare și din capul unghiului.

Cu pogorârea Ta nespusă, Hristoase Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi, Amin!

— basilica.ro